

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XVIII. An Luthero-caluinistae sint Theomastyges Mysotheitae?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

QVÆSTIO XVIII.

An Lutherocaluinista sine Theomastiges
Mysotheia.

PLVS nimio id quidem enarrata ha-
ctenus, eorumque similia porro re-
censenda, testantur. Mihi tamen id hîc
quoque pauculis consignandum esse
videtur. Neque verò nescio; quod
sapius iam monui; communem hodie
Theologiam Lutherocaluinianam ab
eisdem nonnullis abhorrere.

CALVINVS lib. contra Nebulonem, resp.
ad proposit. 7. DEVM SIMVLATOREM
facit. Quia, ait, *Vult fieri, qua fieri non vult,
& fieri vetat.*

AUTOR. Nequirit hoc tam subtile
pronunciatum capere Castallio: que-
stusque est. Quid ei Calvinus? *Scelte-
scere oportet, ait, & proprio sensu exinaniri.*
Papæ, quam benè! Nisana mente exi-
nariare, Calvinianæ vefaniæ nunquam
intumesces typhone.

Idem Inst. l. 1. c. 17. § 2. *Deus vult pecca-
tum voluntate absconditâ; non voluntate in ver-
bo patefactâ.* Ecce D um Sycophanticum
Caluinistarum! Potrò. *Vult filios Heli patri
immorigeros esse; vult eosdem & rebelles esse.*
Ibidem cap. 18. § 3. *Alius qui docet, cauil-
lum non in Calvinum, sed in Sp. Sanctum in-
torquet.*

II. TYRANNVS est DEVS Caluini
Symmystæ Zwinglio, serm. de prouid. c. 6.
Quia Dominantium more pronunciat & defi-
nit: *Misericordiam impartior, ait, pro meo placi-
to; non pro implorantium meritis, aut ciulantiû
miseria.*

AUTOR. Puto, ad hoc exemplum
Dei Zwingliani, conformasse se Nero-
nem, Caligulam, Domitium, Decium,
Syllam: qui, vt ostenderent, quam libe-
ro in suorum vitas fortunasque Domi-
nato potirentur; plurimos militares

Præfectos subito interemerunt, & ob-
securos terræ filios in eorum locum ex-
tulere. Ita Sylla, teste Appiano lib. primo,
in bello ciuili quatuor legiones, in Câ-
po Martio, eius misericordiam implo-
rantes, è vestigio mandauit obruncari.

III. DEVS à DIABOLO num
quid differt?

Heshusius, apud Schlüsselburgium lib. 1. c. 6.
clamat, CALVINISTAS transformare Deû
in Diabolum.

An verè; ex his collige.

I. CALVINVS contra Libertinos in In-
struct. cap. 14. *Qui Deum, ait, faciunt scele-
rum & flagitiorum autorem; Deum transfor-
mant in Diabolum.*

AUTOR. I. AT cui id canit? Nonne
sibi? 2 Caluui vox est ipsa, 1. lib. de æ-
ter. Prædest. pag. 1005. & 1007. *Idem
vult Deus & diabolus.* 3. Sic diabolum,
& in diabolo Deum Caluini definit cor-
pus doctrinæ, & Examen ordinandorû,
cap. de definitionibus appellationum,
*Nihil est aliud diabolus, quam Persona ex-
ercens spiritualem scuitiam in genus huma-
nam, impellens alios ad alia scelera: Sicut
quæstione præcedente retulit ac censuit
Caluinus de Deo peccatorum autore.*
Vide suprâ quæst. 6.

IV. DEVS an PEIOR DIABOLO?

CALVINVS. Ita equidem ex
præmissis vt statuat, adigi videor.

Nam diabolus adferre peccandi ne-
cessitatem haud vlli valet: *Deus autem
impellit.* Vnde, Inst. l. 1. cap. 18. §. 4.
*Homo, iusto Dei impulsu agit, quod ei non li-
cet.* Impellit, ibid. §. 2. *reprobos in ob-
sequium.*

Idem in responso ad Nebulonis ca-
lumnias de æter. Prædest. passim: *Deus
summa est causa peccati, & præcipua: Inst. 2.*

E cap. 4.

cap. 4. §. 2. *Vnde homines efficaciam erroris ducunt: Inst. 1. c. 13. §. 2. Est precipuus Autor. Ibid. c. 17. §. 3. Armat diabolus in nos. Ibid. c. 18. §. 2. Demon tantum minister est Dei. Ibid. §. 5. Et instrumentum: Ibid. §. 2. Eius impulsu suas partes agit; Idem lib. de æt. Prædest. pag. 1001. Eius mandato imposturis suis reprobos illaqueat.*

AUTOR. Satin' hæc sapiunt aut proposito testando sufficiunt?

V. DE VS AN OTIOSVS SIT, IGNAVVS, aut Epicureus?

CALVINVS in Actor. 22. *Qui sentiunt homini liberum arbitrium esse relictum; Deum fingunt in caelis sedere otiosum. Beza lib. aduersus Sycophant. calum. Si est in Deo tantum simplex peccatorum permissio, non est Deus Omnipotens; Sed Deus Epicuri, otiosus, ignavus, improuidus.*

AUTOR. AT in Deo est simplex permissio: Ergo. Prô!

VI. DEVS AN SIT LIBERI ARBITRII?

BEZA in Confess. Geneuensi. cap. 3. art. 6. & c. 4. art. 20. *Deus non est liberi arbitrii in operibus, quæ ad res creatas pertinent: Nec liberum: Et illi semel nobis datam fidem & gratiam tollere: Nec inferni cruciatibus addictum liberare: Neque beatum æternis suppliciis distorquere.*

AUTOR. Verè Heshusius; teste Beza lib. contra Sycoph. calum. *Caluinista nunquam magis extollunt Dei potentiam, quam cum eam volunt euertere. Sed acclamat eis natura in ethnicis: Nā Plato ait, dialogo secundo de repub. seu Iusto: Omnibus modis pugnandum est, ne Deus dicatur esse malorum causa. Nec, qui iustis legibus victurus est, verba hæc dicat in sua ciuitate; Nec alium loquentem audiat. Est enim probitatis & vitæ communis,*

& legum, & ciuitatum extrema corruptio. Plutarchus similia aduersus Stoicos: Infinitis, ait, partibus tolerabilis est, imbecillitatem Deo tribuere; (quod facit Epicurus) quàm nullam esse libidinem, nullum scelus, quod non ei Autori imputandum sit. Ut imputat Calvinus, eiusque Syri ac Dauis Beza, VVittakerus. &c.

Sed vide age, quanto Calvinista sint Barbaris ethnicis infeliciores. Calchutani victimas diabolo faciunt: Sed eò, vt debitam cuique pro benè, malèue gestis mercedem remetiatur. At Calvinista ne hoc quidem Deo suo permittunt; vt quem Innocentes punire asserant. Immane! Tartari, ait, *Ortelius in Theatro*, stellas colunt; *Ægyptij* coluere feles, ibides. &c. *Malleum prægrandem Lithuani*, teste *Guagino de Lithuania*: *Americani* farinam humano sanguine temperatam, teste *Correio in orbe nouo, narrat. 2.* Stultissimè: quis negat? Ad ideo tamen omnes; quia sibi quid Boni ab iis, ob cultum, pollebantur. Soli Calvinista colunt **DEVM** talem, qui solus immeritos ad tartara amandat: meritos orcum maclat beatitate. Hactenus de vnitæte Dei: Porrò de Personarum Distinctione disceptemus. Sed prius de vocibus.

Q V Æ S T I O X I X.

An de Diuinis sint tolerabiles vocum termini?

VT diuinum, ita celeberrimum est Opus S. Dionysij de Diuinis Nominib⁹: Sunt & Ecclesiæ vsitata de Diuinis Vocabula quædam seu termini, quos distinctè definiteque nouisse interest. Et vtro sunt ista: *Essentia, Homousia, Hypostasis,*